

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

Ettepanekute eesmärgiks on edendada jäätmetekke vältimist ja tugevdada liigiti kogumise süsteeme, samal ajal vältides prügilasse ladestamise ja põletamise toetamist, peamiselt läbi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vastutuse suurendamise.

Võimalikud rahastamisallikad täiendavate kohustuste toetamiseks: EL struktuurivahendid ja KIKi keskkonnaprogramm. Siiani oleme KOV-e toetanud jäätmemajade ja –jaamade rajamise või laiendamisega. Lisaks võib toetada jäätmete kogumiskohtade loomist, automatiseerimist, väikeste kompostrite ja konteinerite ostmist või KOV toetamist taotluste ettevalmistamiseks.

	Võimalikud meetmed	Põhjendus	Võimalikud mõjud/riskikohad	Ettepaneku alus (Euroopa Komisjoni soovitus, OECD soovitus vms)
1.	KOVi kohustus tagada olmejäätmete ringlussevõtmise sihtmäärad alates 2020 1.jaanuarist. KOV peab tagama oma haldusterritooriumil tekkivate jäätmete ringlussevõtmise sihtmäärad vähemalt jäätmeseaduse § 136 ³ toodud nõuete ulatuses.	Eesmärk on nõude täitmise tagamiseks tuua keskkonnaministri 16.01.2007 määrusest nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused“ § 4 lõikes 4 olev säte jäätmeseadusesse. Määrus nr 4 § 4 sätestab, et olmejäätmete tekkekohas sortimise ja liigiti kogumist korraldab kohaliku omavalitsuse üksus kooskõlas «Jäätmeseaduse» §-s 31 ja «Pakendiseaduse» § 15 lõikes 1 sätestatuga.	KOVid peavad arvestama selle nõudega korraldatud jäätmekäitluse korraldamisel. Eeldab aruandluse täiustamist ja järelevalve suurendamist.	Euroopa Komisjoni soovitus Varajase hoiatamise aruanne Eesti kohta: P 1. Kehtestada valdade tasandil kohustuslikud eesmärgid kas ringlussevõtu või võimalike jäätmejääkide jaoks (olenevalt andmete kättesaadavusest) koos rahatrahviga valdadele, kes eesmäärke ei täida ¹

¹ Varajase hoiatamise aruanne Eesti kohta <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=SWD:2018:416:FIN&qid=1537874175431&from=EN>

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		<p>Sama paragrahvi lõige 4 sätestab, et korraldus peab kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil tagama 2020. a 1. jaanuariks jäätmeseaduse § 136³ lõikes 1 nimetatud jäätmete taaskasutamise sihtarvude täitmise.</p> <p>JäätS § 136³:</p> <p>1) kodumajapidamisest pärinevaid paberi-, metalli-, plasti- ja klaasijäätmeid ja muid liigiti kogutud kodumajapidamisest pärinevaid jäätmeid ning muudest allikatest pärinevaid samalaadseid jäätmeid, välja arvatud tootmisjäätmed ja põllumajanduslikust tootmisest või metsandusest pärinevad jäätmed, korduskasutuseks ettevalmistamisena ja ringlussevõtuna –</p>		
--	--	--	--	--

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		<p>vähemalt 50 protsendi ulatuses nende jäätmete kogumassist kalendriaastas;</p> <p>2) KOVi vastutuse sidumine tema haldusterritooriumil tekkivate jäätmete ringlusse võtmise eest vähemalt sihtarvude ulatuses (50% aastaks 2020) – senini lasus see kohustus vaid riigi tasemel. Nende KOVide suhtes, kes sihttaset ei täida, rakendatakse meetmeid (fiskaalsed).</p>		
2.	<p>KOVi kohustus tagada pakendijäätmete tekkekohal kogumine, koostöös TKO-dega – mõlemal osapoolel oma vastutus ringlussevõtu määra saavutamise eest KOV tasandil (vt ka punkt 4)</p> <p>2.1.Juhul, kui KOV korraldatud olmejäätme veo raames ise</p>	<p>Nii KOVil kui TKO-del on kohustus tagada pakendijäätmete ringlussevõtu sihttase: KOVid oma territooriumil tekkinud pakendite osas vähemalt 50% ulatuses ning TKO-d KOV tasandil müügipakendi ringlussevõtu eest vähemalt 60% ulatuses. Põhjendusel, et suureneks koostöö KOVide ja TKO-de vahel nii, et ühilduks 2</p>	<p>KOV tasandi kohustus tuleb TKO-dele juurde väh 60%;</p> <p>TKO võib teha pakendijäätmete hanke, paneb sisse käitluskoha, käitluskohas võtab TKO tasuta ära.</p>	<p>Varajase hoiatamise aruanne Eesti kohta:</p> <p>P 4. Vastutusosalad valdade vahel, kes pakendijäätmeid käitlevad, ja tootjavastutusorganisatsioonide vahel võiksid olla selgelt ära jaotatud. Nende vaheline lepinguga kindlaks määratud kord peaks võimaldama valdadel mõjutada otsuseid, mis on seotud pakendikogumissüsteemi toimimisega</p>

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

	<p>kogub tekkekohas tagatisrahata pakendijäätmeid, annab need üle käitlemiseks TKO-le (KOV-i kuludele selleks piirang kuni 0,3 eur/km).</p> <p>2.2.Juhul, kui KOV korraldatud jäätmeveo raames ei kogu tekkekohas pakendijäätmeid, kogub need kokku TKO.</p>	<p>pakendijäätmete kogumise süsteemi. Pakendijäätmete kohtkogumine tagab elanikele mugavama jäätmete liigiti kogumise võimaluse kodu juures ja toob kaasa olmejäätmete koguse vähendamise ja kokkuhoiu nende käitluskuludelt. Suureneb kvaliteetse jäätmematerjali kogus ja tõuseb üldine ringlussevõtt. TKO motivatsioon – KOV toodab ette KOJV kaudu puhast materjali. Eelduseks on leping KOV ja TKO vahel, ei pea avalikku võrgustikku tegema. TKO võib teha pakendijäätmetele hanke, paneb sinna sisse käitluskoha, käitluskohas võtab TKO pakendijäätmed tasuta vastu.</p> <p>Transpordikulu ei tohi ületada kulutusi vahemaale, mis kulub elanikul keskmiselt pakendiseaduse § 17¹ nõutud avaliku pakendijäätmete kogumiskohani (ühe kilomeetri kaugusel hajaasustuses ja 500 meetri kaugusel tiheasustuses),</p>	<p>1) KOJV – KOV- viib TKO-le, hind mitte suurem kui 0,3eur/km (KOV annava materjali ette)</p> <p>2) Koos tKO müügipakendi ringlussevõtu määra eest.</p> <p>Turule lastud kogus vs ringlussevõetud hulk</p> <p>Uues registris on taaskasutustõendid digitaalsed. Uue registri kaudu saab trendid ja liikumised käiks läbi registri.</p>	<p>(mille eest vastutavad tootjavastutusorganisatsioonid).</p>
--	--	--	---	--

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		s.o. kuni 0,3eur/km (isikliku auto kasutamise kulu).	Eeldab kulutusi koha peal jäätmete eraldi kogumiseks (lisamahutid, konteinerid)	
3.	<p>TKO peab tagama KOVi territooriumil tekkinud müügiapakendi ringlussevõtu vähemalt 60% ulatuses.</p> <p>Tootjavastutusorganisatsioonid peavad tagama kohaliku omavalitsuse territooriumilt kogutud müügiapakendite ringlussevõtu vähemalt 60% ulatuses</p> <p>TKO ja KOV sõlmivad kokkuleppe selle osas, kuidas pakendijäätmete käitlus korraldatakse, et saavutada ringlussevõtt.</p>	<p>Kohustus: KOV tasandil tekkinud müügiapakendist 60%, riigi tasandil 50% turule lastud kogusest.</p> <p>Kahe süsteemi ühendamise, inimese jaoks peab muutuma võimalikult vähe.</p> <p>Kolmepoolne leping - KOV, TKO, vedaja (?) .</p> <p>Täiendav tingimus – pakendiaktsiisi hakatakse maksuma siis, kui ei ole täidetud ringlussevõttu KOV tasandil.</p>	KOVil ja TKOl tuleb leida sobiv kokkuleppe vorm.	
4.	<p>Võimalikud meetmed TKO-de vastu: tegevusloa kehtetuks tunnistamine.</p>	<p>Ka praegu on õigus tegevusloa kehtetuks tunnistada MTSÜS § 37 - tegevusloa kehtetuks tunnistamise alused.</p>	<p>Avalikud pakendijäätmete kogumiskohad ei ole vastavuses Pakendiseaduse §</p>	<p>KSES § 73</p> <p>Tegevusloa kehtetuks tunnistamine</p> <p>Lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse §-des 37 ja 38 sätestatule</p>

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

	Keskkonnaministeeriumil on õigus algatada tootjavastutusorganisatsioonile antud tegevusloa kehtetuks tunnistamine või peatamine, kui tootjavastutusorganisatsioonidel puuduvad kõikide kohalike omavalitsusüksustega sõlmitud pakendijäätmete kogumise lepinguid, milles on toodud, kuidas toimub pakendijäätmete kogumine ja kulude jagunemine.		17 ¹ toodud nõuetega. Paljudes omavalitsustes puuduvad lepingud tootjavastutusorganisatsioonidega või on need peale 2014.a uuendamata.	võib valdkonna eest vastutav minister tunnistada tegevusloa kehtetuks, kui <u>pakendiorganisatsioon ei täida käesoleva seaduse § 69 kohaseid kohustusi või täidab neid osaliselt ja see takistab pakendiorganisatsiooni ülesannete eesmärgi saavutamist.</u>
5.	Pakendijäätmete konteinerid kaupluste juurde	(3) Pakendiettevõtja, peab korraldama oma kauba pakendijäätmete kogumise <u>müügikohas või selle teenindusmaal</u> , informeerima tarbijaid võimalusest tagastada pakendijäätmed müügikohta, pidama arvestust oma kauba pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise üle iga müügikoha kohta eraldi.		KSES §161 lg 3 muutusega
6.	Lisatingimused pakendijäätmete äraveole	Olemaks kindlad, et organisatsioon ei määraks äraveo sageduse väga harvaks, on lisatud		KSES §167 lg 4 (KeM ettepanekutes, nõusolekuta)

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

	<p>Pakendijäätmete äraveo sagedus ei tohi olla pikem kui segaolmejäätmete äraveo sagedus.</p>	<p>sätte, et vedu ei tohi olla segaolmejäätmete veost harvem.</p> <p>(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kogumiskohtade asukoht, kogumiskonteinerite miinimumarv ja -maht iga kogumiskoha kohta ning nende <u>tühjendamissagedus</u> määratakse pakendiorganisatsiooni ja kohaliku omavalitsuse üksuse vahelises kokkuleppes.</p>	<p>Tagatisrahata pakendijäätmete äravedu peab toimuma vähemalt sama sagedusega kui segaolmejäätmete äravedu.</p>
	<p>Tagatisrahaga tagasivõtmine pakendite</p>	<p>(3) Pakendatud kauba müüja, kelle müügikoha suurus on 200 ruutmeetrit või üle 200 ruutmeetri, peab kehtestatud tagatisrahaga pakendi tagasivõtmise korraldama müügikohas või selle teenindusmaal müügikoha kauplemisajal.</p> <p>(4) Pakendatud kauba müüja, kelle müügikoha suurus on alla 200 ruutmeetri, võib kehtestatud tagatisrahaga pakendi tagasivõtmise korraldada väljaspool oma müügikoha</p>	<p>KSES §168 Arvestatud on Eesti Pandipakend OÜ ettepanekuga ja sõnastust on vastavalt muudetud</p>

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		teenindusmaa piire, kuid müügikoha kauplemisajal ja ainult omavalitsusorgani nõusolekul. Sealjuures tuleb arvestada, et alal, mille asustustihedus on alla 500 elanikku ühel ruutkilomeetril, oleks vähemalt üks pakendi tagasivõtmise koht kohaliku omavalitsuse üksuse <u>territooriumil paiknevates asulates</u> .		
7.	Keskkonnatasude tõstmine jäätmete ladestamisel prügilasse senise 30 euro asemel vähemalt 60 eurot tonni kohta	Prügilate värvahinnad on hetkel liiga sarnased teiste käitlusviiside hindadega ja sõltuvalt ka nt transpordi vahemaast võib olla prügilasse ladestamine majanduslikult konkurentsivõimelisem. Tõstes ladestamise saastetasu 60 euroni, on see piisavalt oluline erinevus võrreldes ringlussevõtu hinnaga, et tagada neile, kes sooviksid investeerida ringlussevõttu, piisav majanduslik kindlus, et ladestamine ei hakka nendega konkureerima.		Euroopa Komisjon. Varajase hoiatamise aruanne Eesti kohta: P 3. Kehtestada jäätmejääkide maks, et suurendada jäätmete kõrvaldamise kulusid ja pakkuda selget majanduslikku eelist ringlussevõtu teenuste kasutuselevõtuks. Maks peaks hõlmama ladustamist, põletamist ja mis tahes muud jäätmekäitlustoimingut ning selle eesmärk peaks olema korduvkasutamise ettevalmistamine, ringlussevõtu ja eraldi kogutud biojäätmete kompostimise toetamine.

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		Alates 2015. aastast on ladestamise tasumäär püsinud muutumatuna.		
8.	<p>Jäätmeseaduse § 136³ toodud kohustuste täitmata jätmise - uue keskkonnatasu kehtestamine</p> <p>KOV ja jäätmevedaja tasuvad jäätmete ringlusse võtmata jätmise eest tasu, mis on kokku võrdne prügilasse ladestamise tasule vähemalt 120 eur/t, mida tasutakse jäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamata jätmise või ringlussevõtmata jätmise eest, juhul kui KOV ei saavuta oma territooriumilt kogutud 50% jäätmete ringlusse võttu. Rakendub ainult mahus, mis on alla 50%</p>	<p>Need meetmed aitavad luua motivatsioonisüsteemi, kus eesmärgi täitnud KOVidele laekub keskkonnatasudest täiendavaid vahendeid, mida nad saavad kasutada muudeks vajadusteks (sest langeb ära sihtstarbelise suunamise vajadus, kuna jäätmekäitlussüsteem on eelduslikult sel juhul juba toimiv).</p> <p>KOV leiab läbi hanke jäätmekäitleja, kes tagab ringlussevõtu sihtmäärad vastavalt jäätmeseaduse § 136³. Kui jäätmeseaduse § 136³ toodud sihtmäära ei saavutata, siis tasub nii KOV kui jäätmekäitleja kumbki täiendavat keskkonnatasu 60 eur/t (kokku 120 eur/t) selles</p>	<p>Täiendavate IT arenduste vajadus. Mingil ajahetkel tekib olukord (kui kõik KOVid on soovitud taseme saavutanud), et riik maksab neile peale insentiivina mõeldud summasid (sest alataitjate arvel laekumine väheneb)</p>	<p>Varajase hoiatamise aruanne Eesti kohta: P 3. Kehtestada jäätmejäakide maks, et suurendada jäätmete kõrvaldamise kulusid ja pakkuda selget majanduslikku eelist ringlussevõtu teenuste kasutuselevõtuks. Maks peaks hõlmama ladustamist, põletamist ja mis tahes muud jäätmekäitlustoimingut ning selle eesmärk peaks olema korduvkasutamise ettevalmistamine, ringlussevõtu ja eraldi kogutud biojäätmete kompostimise toetamine.</p> <p>Komisjoni Teatis: Loobuda korduskasutatavate ja ringlussevõetavate jäätmete põletamisest, kaotades järk-järgult põletamistoetused või kehtestades põletamismaksu.²</p>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/et/TXT/?uri=CELEX:52017DC0063>

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

	<p>Sihttaseme mittesaavutamisel maksavad täiendavat keskkonnatasu nii KOV (60 eur/t kui ka jäätmekäitleja, samas ulatuses (st vähemalt 60 eur/t).</p> <p>KOV-i poolt tasutud summa läheb nendele KOV-idele, kes on 50% sihttaseme täitnud (vabaks kasutuseks). Kui KOV-idele tasutav summa on suurem, kui kogutav tasu, siis tasutakse KOV-idele muudest keskkonnatasudest.</p>	<p>ulatuses, mis jäi ringlussevõtu sihttasemest saavutamata. Riskid maandatakse olmejäätmete hinna kaudu.</p> <p>Hinna tõus motiveerib elanikke jäätmeid liigiti koguma, sest liigiti kogutavad jäätmed on odavamad.</p> <p>Kui korraldatud jäätmevedu ei ole rakendunud KOV-ideest mitte sõltumatel (vaidlustatud, leping ülesse öeldud), siis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kui hankes pakkujaid ei ole või see vaidlustatakse, siis on tuleb KOV-il tagada jäätmevedu ning on ise tasu maksjaks. 		
<p>9.</p>	<p>Lisalaekumised KOV-idele.</p> <p>Juhul kui KOV saavutab JäätSi § 136³ toodud nõuetele vastava jäätmete ringlussevõtu sihtmäärad ja ületab selle, siis tasutakse kohaliku omavalitise üksusele 60 eurot/tonn iga tonni</p>	<p>Motiveeriva meetmena soodustab sihttasemete saavutamist.</p> <p>Selleks, et välistada olukord, kus üks suur omavalitsus, kes saavutab JäätSi § 136³ toodud sihttasemed või ületab need, ei saavutaks väiksemate omavalitsustega</p>		<p>Varajase hoiatamise aruanne Eesti kohta: P 6 esimene lause. Riiklike õigusaktide vahendusel tuleks paremini rakendada jäätmete kogusest sõltuvate tasude süsteemi.</p>

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

	eest, mis ületab ringlussevõtu sihtarvu.	võrreldes suurt edumaad võib rakendada võrdsustavat koefitsienti , mis jagab laekuva summa võrdsuse printsiibi järgi.	
10.	<p>Ettevõtete vabastamine korraldatud olmejäätmete süsteemiga liitumisest</p> <p>Korraldatud jäätmeveoga liitumise kohustusest on vabastatud isikud, keskkonnajuhtimis- ja keskkonnanäidatavimissüsteem, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ (ELT L 342,</p>	<p>Ära antavate olmejäätmete kogus ettevõtetest on suur, mille tingib asjaolu, et olmejäätmetena antakse üle ka tootmises tekkinud eriilmelisi jäätmeid.</p> <p>Jäätmeseadusesse lisatakse olmejäätmete definitsioon vastavalt raamdirektiivi artikkel 3 2b:</p> <p>Olmejäätmed (1) Olmejäätmed on: 1) kodumajapidamistest kogutud segajäätmed ja liigiti kogutud jäätmed, sealhulgas paber ja kartong, klaas, metallid, plast, biojäätmed, puit, tekstiil, pakendid, elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmed, patareid ja akud ning suuremõotmelised jäätmed, sealhulgas madradsid ja mööbel;</p>	Ettepanek oli KSES § 65 lg 5

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

	22.12.2009, lk 1–45).	<p>2) kaubandusest, teenindusest või muudest allikatest kogutud segajäätmed ja liigiti kogutud jäätmed, mis on oma koostise ja omaduste poolest kodumajapidamisjäätmetele sarnased.</p> <p>(2) Olmejäätmete hulka ei kuulu tootmis-, põllumajandus-, metsandus-, kalandus-, septiku-ega kanalisatsioonivõrgu ja reovee töötlemise jäätmed, romusõidukid ega ehitus- ja lammutusjäätmed.“;</p>		
11.	<p>Aruandluskohustus KOVi KOJV piirkonna kohta. Jäätmekäitleja deklareerib määratud tähtjaks KOJV piirkonnast kogutud jäätmete kohta jäätmete ringlussevõetud, taaskasutatud või kõrvaldatud kogused. Keskkonnatasude büroo kontrollib deklaratsioonide õigsust, kasutades JATS jm andmeid</p>	<p>Konteinerile nt triipkood, andmed jõuavad süsteemi, mis koondab andmed. Taristu uuendamine standardselt ja nutikalt (tellitakse triipkoodid, mis paigaldatakse konteineritele vastavalt konteineri eripärale, taristu opereerimine)</p> <p>Taristu loomine ei takista edaspidi süsteemide muutmist.</p> <p>KOVid võivad teha koostööd</p>	Täiendavate IT arenduste vajadus.	

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

	Jäätmevedaja esitab aruande enne JATSi esitamist KOVile kinnitamiseks.		
12.	<p>Korraldatud jäätmeveo tingimusi täpsustatakse oluliselt</p> <p>Hangetes on edaspidi kohustuslik järgida ringlussevõtu sihtarvu ja selle saavutamist saavutamist jäätmekäitluskohas, kuhu jäätmed suunatakse.</p> <p>Jäätmed kõrvaldatakse ja segaolmejäätmed taaskasutatakse nende tekkekohale võimalikult lähedal asuvas tehnoloogiliselt sobivas jäätmekäitluskohas, kus on tagatud taaskasutus sihtarvude täitmine vähemalt jäätmeseaduse paragrahvi 136³ ulatuses ning kus on tagatud inimese tervise ja keskkonna ohutus.</p>	<p>Korraldatud olmejäätmeveo hangetes on edaspidi kohustuslik järgida ringlussevõtu sihtarvu ja selle saavutamist, seni on korraldatud olmejäätmeveo hanketingimustes määratud valikukriteeriumiks läheduse põhimõttel olev jäätmekäitluskoht, mitte see, et jäätmekäitluskohas peab taaskasutus sihtarve täitma.</p> <p>Kahetasandiline hange.</p>	<p>KSES 2. jagu kogu ulatuses § 63 Jäätmevedaja ja jäätmekäitluskoha valik</p> <p>KSES § 64</p>
13.	Korraldatud jäätmekäitlus	Korraldatud jäätmekäitlus on olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast	KSES § 62

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

	Korraldatud jäätmevedu muudetakse läbivalt sõnastuseks korraldatud jäätmekäitlus	määratud jäätmekäitluskohta või -kohtadesse ning nende taaskasutamine või kõrvaldamine ning seda teostab kohaliku omavalitsuse üksuse valitud ettevõtja		
14.	<p>Jäätmeveo sageduse vastavusse viimine reaalsete jäätmemahutude tekkega.</p> <p>Korraldatud olmejäätmete veo tasu peab vastama reaalsetele jäätme mahutudele, võttes arvesse liigiti kogumist ning mahutite suurust. Võimalikud meetmed: reaalarajas raporteerimine. Kaalud prügiveo autodele.</p>	Tähendab miinimum veo sageduse nõude kaotamist. Eeldab andmekorjet ja reaalarajas muutuvate vajadustega arvestamist.	Eeldab investeringuid – online andebaasi arendust. Eeldab investeringuid ka vedajatelt – prügi koguse mõõtmiseks (nt autokaalud)	Varajase hoiatamise aruanne Eesti kohta: P 7. Välja töötada teenuste puhul kehtivad jäätmete kogumise üleriigilised miinimumnõuded, milles määratakse kindlaks näiteks konteinerite tüübid ja mahutavus, kogumise sagedus ja prügiveoki liik, kusjuures arvesse võetaks eluaseme laadi, seda, kuivõrd on tegemist maapiirkonnaga, tüüpilist kliimat jne.
15.	Kohaliku omavalitsuse jäätmeregistris olevad jäätmete tekitajad, välja arvatud isikud kes on vabastatud korraldatud jäätmekäitlusest, on kohustatud tagama tagatisrahata pakendijäätmete liigiti kogumise ja üleandmise tekkekohal, samas kohas, kus toimub olmejäätmete kogumine ja üleandmine.	Kõik kohaliku omavalitsuse jäätmeregistris olevad jäätmetekitajad peavad pakendijäätmeid liigiti koguma ning neil peab olema võimalus pakendijäätmeid ära anda samas kohas, kus toimub olmejäätmete kogumine ning üleandmine. Antud muudatus on oluline, et tagada tagatisrahata		

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		<p>pakendijäätmete liigiti kogumine ja pakendijäätmete taaskasutamine. Mõte kohaldada tagatisrahata pakendijäätmete kohustuslikku kohtkogumist on kantud korraldatud jäätmekäitlusest, kus jäätmetekitajad on sundkorras liidetud korraldatud jäätmekäitlusega.</p>		
16.	<p>Liigiti kogutud jäätmeid on keelatud põletada</p>			<p>KSES Raamdirektiiv</p>
17.	<p>Kange ja lahja alkohoolse joogi ning muu joogi tootjatele võimalus liituda pandisüsteemiga (ka nt piimapudelite või siirupipudelite puhul võib rakendada) Vabatahtlik meede</p>	<p>Kuna pandisüsteem on end väga hästi tõestanud mudel, võib eeldada kange alkoholi pakendite liigiti kogumise kasvu.</p> <p>(4) Tagatisraha võib kehtestada kange alkohoolse joogi ja lahja alkohoolse joogi korduskasutus- või ühekorrapakendile, milleks on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) klaaspakend; 2) plastpakend; 3) metallpakend. 		<p>KSES 166 lg 4 ja 5</p>

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2, 3 ja 4 nimetatud õlut, vähese etanoolisisaldusega alkoholset jooki, kanget alkoholset jooki ja lahjat alkoholset jooki mõistetakse alkoholiseaduse tähenduses, õunasiider ja pirnisiider alkoholiseaduse § 4 lõike 2 alusel kehtestatud nõuete tähenduses ning karastusjooki pakendiaktsiisi seaduse tähenduses.	
18.	Jäätmemahutite ja muu jäätmekäitluse visuaali ühtlustamine Kehtestada keskkonnaministri volitusnorm määrata konteinerkogumisüsteemis eriliigiliste jäätmete mahutite värv.	Elanikule muutub jäätmekorralduse süsteem visuaalselt selgemaks. Värvipõhiselt on arusaadav, milliseid jäätmete liike on võimalik kogumiskohta ära viia või milliseid liike autod ära viivad. (autodel selged markeeringud, mida veab – bio, paber, olme. Kui on mitut liiki, siis kõik markeeringud)	KSESis oli § 162 Varajase hoiatamise aruanne Eesti kohta: P 7. Välja töötada teenuste puhul kehtivad jäätmete kogumise üleriigilised <u>miinimumnõuded, milles määratakse kindlaks näiteks konteinerite tüübid ja mahutavus, kogumise sagedus ja prügiveoki liik, kusjuures arvesse võetaks eluaseme laadi, seda, kuivõrd on tegemist maapiirkonnaga, tüüpilist kliimat jne.</u> ³

³ Varajase hoiatamise aruanne Eesti kohta <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=SWD:2018:416:FIN&qid=1537874175431&from=EN>

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		<p>Tagab üle Eestilise ühtluse. Võimalik välja töötada piktogramm</p> <p>(8) Tagatisrahata pakendijätmete kogumisel tuleb pakendiorganisatsioonil kogumiskohta paigutada <u>mahutid, mille pinnast oluline osa on</u> paber- ja kartongpakendi puhul sinist, klaaspakendi puhul rohelist ning segapakendi puhul kollast värvi.</p> <p>P 9 taustainfo, UK näide logodest</p>		
19.	<p>Kehtestada KOVidele kohustus korraldada biojätmete liigiti kogumine tekkekohalt. Biojätmed ei pea olema kinnistul hõlmatud korraldatud jätmeveoga, kui biojätmed on võimalik tekkekohal ringlusse võtta ja kasutada.</p>	<p>Biojätmed moodustavad segaolmejätmetest hinnanguliselt 31%. Kui biojätmed on segunenud muude jätmetega, võib osutuda jätmete ringlussevõtt võimatuks. Samuti tekitavad biojätmed probleeme ladestamisel (prügilagaasid) ning vähendavad põletamise energiatõhusust. Biojätmete ja ka muude jätmete ringlussevõtu</p>		<p>Komisjoni teatises suunis Eestile: „Keskenduda liigiti kogumise kohustuse rakendamisele, et tõsta ringlussevõtumäära, ja pidada esmatähtsaks biojätmete liigiti kogumist, et tõsta kompostimismäära. Rajada igasse omavalitsusüksusesse teatavate erijätmete kogumise kohad (nn valikuliste jätmete kogumispunktid).“⁴</p> <p>Struktuurivahenditest toetusmeede väljatöötamisel. Plaanis avada sügisel ning</p>

⁴ KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE ELI keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamine. Ühised probleemid ja ühised jõupingutused paremate tulemuste saavutamiseks <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/et/TXT/?uri=CELEX:52017DC0063>

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		<p>edendamiseks on oluline biojäätmeid koguda liigiti. Jäätmeseaduse tasandil ei kohustata hetkel kohalikke omavalitsusi biojäätmete liigiti kogumist korraldama. Kohaliku omavalitsuse üksused on biojäätmete hõlmamisele korraldatud jäätmeveoga lähenenud erinevalt (pole hõlmatud üldse, on hõlmatud on hõlmatud alates erinevatest piiridest jm). Eramajade elanikel ja väikeste kortermajade või ridamajade elanikel ei pruugi olla võimalusi biojäätmeid jäätmevedajale üle anda ka siis, kui biojäätmed on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud. Kuivõrd tekkekohal kompostimine ei ole alati võimalik ega otstarbekas, on vajalik tagada, et iga elanik ja ettevõtte, kes soovib, saaks tekkinud biojäätmed liigiti koguda ja jäätmevedajale anda. Kui tekkekohal kompostimine on võimalik, on see lubatud ning sellisel juhul peaks KOV seda</p>		<p>toetada KOVe kodukompostrite soetamisel. KOVid saavad kompostreid anda elanikele tasuta rendile, et edendada tekkekohal ringlussevõttu.</p>
--	--	--	--	--

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		lubama, kuid KOV peab olema veendunud, et see on nõuetele vastavalt võimalik.		
	Jäätmekäitluse teenuse arve	(9) Jäätmekäitluse teenuse arvel esitatakse segaolmejäätmete ja liigiti kogutud jäätmete teenustasud ja nende arvestamise alused. Mitme korteriga elamus, kus jäätmekäitluse teenuse arve esitatakse korteriühistule, tuleb korteriomandi omanikule esitataval teenuse arvel märkida segaolmejäätmete ja liigiti kogutud jäätmete teenustasud.		KSES §63 lg 9
	Olmejäätmete hinna jagunemise alused	(8) Jäätmekäitluse teenuse hinna kujundamisel võetakse võrdlushinnaks käesoleva seaduse § 11 punktis 2 nimetatud biojäätmete käitlemise hind. Segaolmejäätmete käitlemise hind sama kogumismahuti ruumala kohta peab olema vähemalt kahekordne võrdlushind. Paberi- ja kartongijäätmete käitlemise hind võib moodustada kuni 40 protsenti võrdlushinnast.		KSES § 63 lg 8
	Jäätmevaldajate register	Lisada nõue jäätmevaldajate		KSES § 61

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		registris sisalduvate kohustuslike väljade kohta	
	Korraldatud olmejäätmete Käitlusest (veost) vabastamise alused	<p>(4) Kui kohaliku omavalitsuse üksus on veendunud, et kinnistul ei elata või kinnistut ei kasutata, võib ta jäätmevaldaja taotluse alusel vabastada jäätmevaldaja kuni 12 kuuks korraldatud jäätmekäitlusega liitumisest.</p> <p>(5) Korraldatud jäätmeveoga liitumise kohustusest on vabastatud isikud, kellel on käesoleva seaduse § 229 kohane registreering, jäätme- või kompleksluba või kellel on keskkonnajuhtimis- ja keskkonnauditeerimissüsteem, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni</p>	KSES § 65

TÖÖVERSIOON: Esialgsed meetmed, kuidas suurendada olmejäätmete ringlussevõttu, 31.05.2019

Tabelis kirjeldatud meetmed on aluseks juunis aset leidvatele aruteludele väiksemates gruppides. Kui on soovi tabelit omalt poolt täiendada, mõni tegevus eemaldada või teha lisaettepanekuid, siis kõik põhjendatud ettepanekud on oodatud enne kohtumisi e-postile jaatmed@envir.ee. Vastused koondatakse, edastatakse kõigile osapooltele ning on arutelude aluseks edasistel kohtumistel.

		<u>otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ (ELT L 342, 22.12.2009, lk 1–45).</u>		
	Riigihangete muutmine keskkonnahoidlike riigihangete lisamine	seaduse ja	(61) Kui hankelepingu esemeks olevale asjale või teenusele on kehtestatud keskkonnahoidlikud kriteeriumid, peavad riigihanke alusdokumendid sisaldama tingimusi, mis arvestavad asja või teenuse kogu kasutusega hõlmavaid energia- ja keskkonnamõjusid. (71) Keskkonnahoidlikud kriteeriumid, mis tuleb arvesse võtta asjade või teenuste hankimisel, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.	KSES § 292 Riigihangete seaduses tehakse järgmised muudatused: 1) paragrahv 77 lõiked 6 ja 7 tunnistatakse kehtetuks; 2) paragrahvi 77 täiendatakse lõiketega 61 ja 71